

Links van de voergang bivakkeert het jongvee, daartegenover de melkkoeien

Ondanks uitstekende vruchtbaarheid in Noorwegen geen hoge levensduur

Geboren voor melk én vlees

Ten minste honderd euro voor een visite van de dierenarts, een vleesprijs van minimaal vier euro per kilo en melkkoeien met een spiertje. Je komt het tegen in Noorwegen. Het verklaart de keuze van Asgeir Pollestad om zijn vee te vervangen op jonge leeftijd.

tekst **Tijmen van Zessen**

Een tussenkalftijd van 11,9 maanden en een celgetal van 109. Het zijn puike cijfers, zeker wanneer je bedenkt dat de gemiddelde koe van Asgeir Pollestad (41) jaarlijks 8889 kilo melk produceert met 4,49% vet en 3,48% eiwit.
Toch gaan zijn koeien gemiddeld genomen nog geen twee lactaties mee. Elk jaar vervangt de melkveehouder meer dan de helft van zijn Noors roodbonte veestapel. ‘Het is een bewuste keuze’, vertelt Pollestad op zijn bedrijf in Nearbo, een middelgrote plaats in het zuiden van Noorwegen. ‘De kostprijs voor de opfok van een nieuwe vaars ligt hier tussen de 1000 en de 1300 euro per dier. Een slachtkoe van 300 kilo levert al snel 1500 euro op. Tel daarbij op dat een dierenarts in ons land erg duur is en dan snap je dat ik mijn dieren snel vervang.’ Een dierenarts rekent in Noorwegen al snel honderd euro per visite, in het weekend kan dat oplopen tot het dubbele. Bovendien mogen veehouders de koeien meestal niet zelf behandelen.
Asgeir Pollestad heeft nog een reden voor zijn vervangingsbeleid. ‘Ik zit in het bestuur van onze zuivelafnemer Tina, waardoor ik vaak afwezig ben. Ik melk met een robot en heb belang bij probleemloze koeien.’
Door de korte tussenkalftijd en de hoge

De stal van Asgeir Pollestad dateert uit 2008



instroom van nieuwe vaarzen worden er jaarlijks 62 kalveren geboren. Dat is ver boven de honderd procent, want gemiddeld genomen melkt Pollestad 51 koeien. Elk kalf blijft op het bedrijf, ook de stiertjes. Op een leeftijd van zestien maanden laat Pollestad de stieren slachten. Afgelopen jaar lag het gemiddelde slachtgewicht op 320 kilo, goed voor een opbrengst van circa 1700 euro per dier.

Vijftig eurocent per liter melk

De hoge vleesprijzen in Noorwegen houden verband met de lage binnenlandse vleesproductie. Het Scandinavische land importeert daarom veel vlees uit onder meer Duitsland. Toch profiteert een naar Noorwegen exporterend land maar beperkt van de hoge opbrengstprijzen.

De Noren hanteren hoge invoertarieven om zo hun eigen markt te beschermen. Dat geldt ook voor de zuivel. Noorwegen is nagenoeg zelfvoorzienend voor zuivel. Er is nauwelijks import en nauwelijks export. Het zet de melkprijs op dit moment op een comfortabele vijftig euro per honderd kilo melk. Daar tegenover staan weliswaar hoge kosten. Niet alleen de dierenarts is duur, ook het mengvoer is stevig aan de prijs. Een kilootje brok kost al snel veertig eurocent.

Onder aan de streep is het desondanks prettig boeren in Noorwegen. Asgeir Pollestad draaide vorig jaar een resultaat van 3000 euro per koe. Inclusief subsidies kwam dat neer op een totaal van 173.500 euro. En na aftrek van rente en aflossing bleef daar ruim een ton van over. Asgeir glimlacht: ‘Het is goed boeren in Noorwegen. Het rijk keert diverse subsidies uit om in heel Noorwegen melkveehouderij te stimuleren. Voor een hectare weiland ontvang je 300 euro, voor een hectare productiegrasland 400 euro en voor de eerste zestien melkkoeien 500 euro per dier.’

Met dit soort getallen is groei het eerste waar een Nederlandse boer aan denkt. Maar dat ligt in Noorwegen toch even anders. Het land is geen lid van de Europese Unie en heeft nog steeds een melkquotum. De mobiliteit daarvan is beperkt. Asgeir bouwde zijn stal in 2008, nadat twee van zijn buren hem aanboden met hun land en quota een bv te vormen. Asgeir is voor 98 procent aandeelhouder en kon zo het quotum uitbreiden tot ruim 448.000 liter. De jonge stal is voorzien van een rubber vloer waar elk uur een mestschuif overheen glijdt. Er is plaats voor 75 koeien en een even groot aantal stuks jongvee.

Tien lagen folie

De veestapel realiseert een voor Noorse begrippen bovengemiddelde productie: in meetmelk uitgedrukt 9471 liter melk per koe. Het driemaal daags melken met de robot is niet de enige verklaring die Asgeir kan verzinnen. De stal is aanmerkelijk comfortabeler dan de voormalige bedrijfsgebouwen. En niet in de laatste plaats is ook het rantsoen beter samengesteld. ‘We voeren een gemengd rantsoen van grassilage, ontsloten gerst en voor de droge koeien ook wat stro. Sinds twee jaar oogst ik al het gras in balen. Ik vind het eenvoudig werken; de koeien krijgen van elke snede een baal, aangevuld met vier kilo gerst. Daarnaast krijgen ze dan nog krachtvoer in de robot, in totaal 26 kilo per honderd kilo melk’, vertelt Pollestad. De voorefficiëntie komt uit op 1,6 kilo melk per kilo voer. Vier keer daags schuift Asgeir de mix aan het voorhek aan.

Mais is in Noorwegen vanwege het klimaat moeilijk te telen. ‘We doen ons best een zo goed mogelijke kwaliteit graskuil te winnen. Ik pers de balen zelf en wikkel er tien lagen folie omheen. Verder gebruik ik Kofasil, een toevoegmiddel dat de conservering stimuleert.’ De Noor streeft naar een drogestofpercentage tussen de 35 en 40 procent. Vanwege het klimaat is het moeilijk om het gras voldoende voor te drogen. ‘Als ik moet kiezen, geef ik de voorkeur aan een dag te vroeg oogsten, liever dan bijvoorbeeld na een regenbui.’ In het zuiden van Noorwegen valt jaarlijks tussen de 2000 en 3000 millimeter neerslag, drie keer zoveel als in Nederland.



Asgeir Pollestad

Dankzij een aanbod van zijn buren kreeg Asgeir Pollestad in 2008 de kans om zijn bedrijf fors uit te breiden. In Noorwegen is het goed boeren, zo stelt Pollestad.



Aantal koeien:	**50**
Aantal hectare:	**60**
Melkproductie:	**9471 kg meetmelk per koe**
Krachtvoerverbruik:	**26 kg per 100 kg melk**
Tussenkalftijd:	**11,9 maanden**
Vervangingsperc.:	**meer dan 50%**

Liever kleine koe

Reitan 2, Gopollen en Hoqen zijn de voornaamste stieren die in actie komen op het bedrijf van Pollestad. De veeverbetering heeft Asgeirs bijzondere interesse. Hij streeft naar koeien met goede uiers, een goede speenplaatsing en goed beenwerk. Vanwege de hoge vleesprijzen is ook de bespiering die een stier vererft van belang. Pollestad is ervan overtuigd dat de Noors roodbonte koe daarom het best in zijn bedrijfsvoering voldoet. Zijn koeien hoeven niet groter te zijn dan 1,38 meter. ‘Mijn filosofie is dat een kleinere koe van veertig kilo melk minder eet en daarmee efficiënter is dan een grote koe van veertig kilo melk.’ |

Op het bedrijf wordt al het ruwvoer in ronde balen geperst



Elk uur passeert de mestschuif

